

Drivkrefter, motkrefter og utfordringer i Norsk vindkraftpolitikk

Energiomstillingens drivkraft

- «Push» for fornybar energi på alle politiske nivå
- Nøkkel for klimatiltak og bærekraftig utvikling
- «Grønn» industrialisering, arbeidsplasser og verdiskaping
- Energi- og samfunnssikkerhet i Norge og Europa

NOU

Norges offentlige utredninger 2023: 3

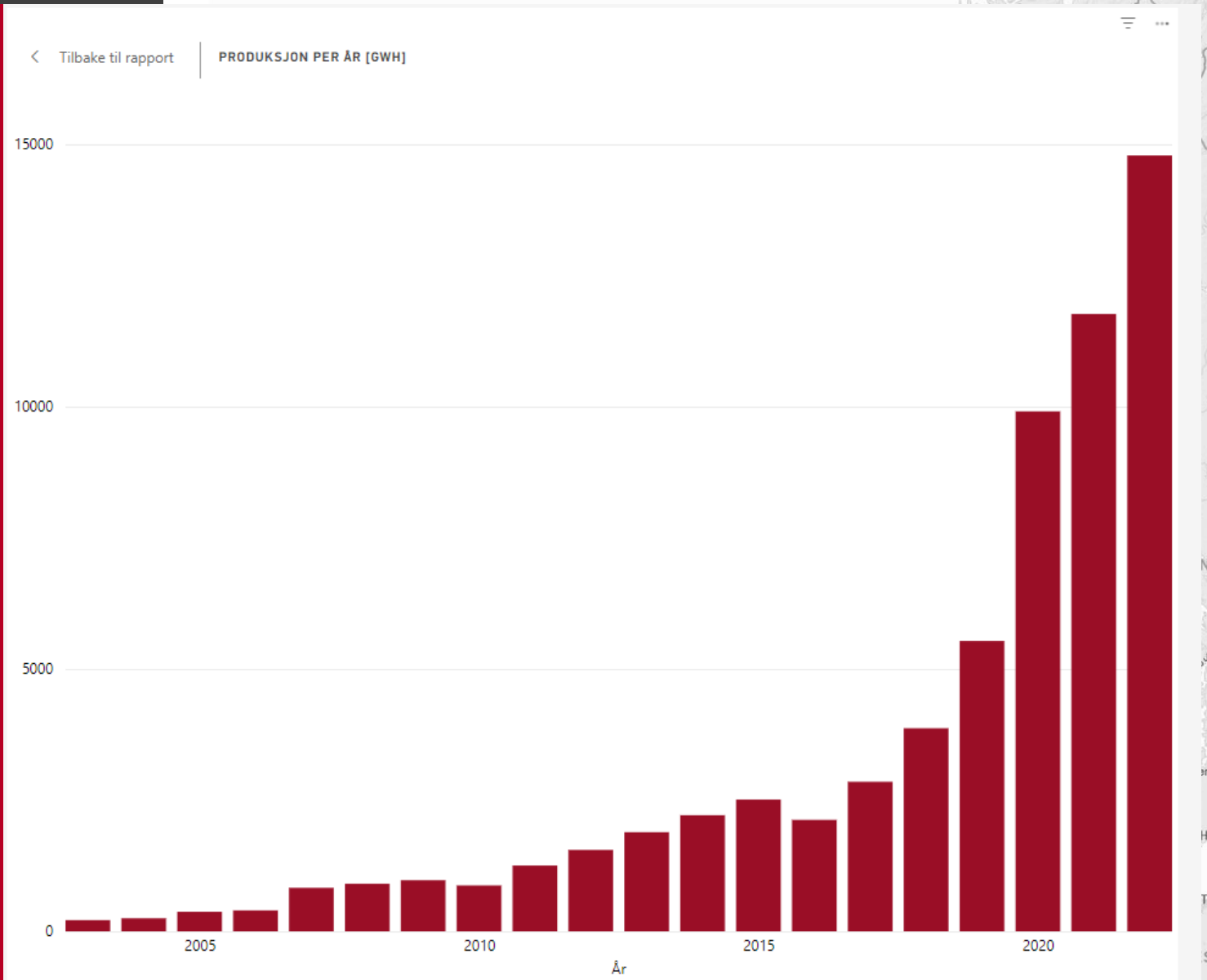
Mer av alt – raskere

Energikommisjonens rapport

Politikken har virket

<https://www.nve.no/energi/energisystem/vindkraft/>

Store urørte naturområder i Norge trues av vindkraftutbygging

Vindkraft i Norge vil legge beslag på 630 kvadratkilometer urørt natur i Norge, ifølge Miljødirektoratet. Det tilsvarer omtrent halvannen gang arealet til Oslo.

Under 1 min Publisert: 27.05.19 – 07:45 Oppdatert: en dag siden

Motvind for vindkraften

På kort tid har vindkraft gått fra å være bejublet, til å bli omstridt.

Sterke reaksjoner på vindkraftplan: – De peprer en hel region med vindmøller

Tre av 13 områder foreslått for vindkraftutbygging ligger i Trøndelag. Stølsheimen i Sogn og Fjordane og Hordaland fredes, men andre områder i sårbar natur er med.

Amund Aune Nilsen
@AmundAN
Journalist

Jon Bolstad
@jon_bolstad
Journalist

Publisert 1. apr. kl. 12:02
Oppdatert 1. apr. kl. 15:13

- Økende spenning mellom:
 - Nasjonale politiske mål og virkemidler
 - Lokal og nasjonal samfunnsaksept av vindkraftutbygging(ens konsekvenser)
 - Hva er det politikken ikke har svart på?

JON INGEMUNDSEN

Fylkespolitikere i Rogaland sa nei til mer vindkraft, men konsesjonene ble gitt likevel

Fylkespolitikerne i Rogaland satte egentlig et tak på 3 TWh vindkraft. Men til nå er det gitt

«staring» for oss hvis vi går videre med planene

Christian Vøgt, som representerer Stadtwerke München i Trondheim, synes det er trist at de blir sammenlignet med nazister. Selv om deler av debatten har hardnet, mener han tonen i hovedsak har vært god.

Trønderenergi har midlertidig stanset arbeidet med det nye omkrets vindkraftanlegget på Frøya. Ordføreren og vindkraftmotstanderne er svært glade for avgjørelsen.

Julie Haugen Egge
Journalist

Petter Moen Nilsen
Journalist

Johannes Børstad
Journalist

Jøte Toftaker
Journalist

Stein Lorentzen
Journalist

Publisert i går kl. 14:38
Oppdatert for 2 timer siden

Voksende motkrefter

Materielle og immaterielle verdier og interesser

(U)Rettferdig fordeling av goder og ulemper

Manglene juridiske rammeverk, ugjennomsiktige og udemokratiske prosesser

Nye grep i vindkraftpolitikken

- men fortsatt store utfordringer

- Innstramninger i konsesjonsprosess og betingelser
- Fordelingspolitikk: Skatt på vindkraft
- Kommunal myndighet: Gjeninnføring av Vindkraftplan- og bygningsloven
- Hva rettferdiggjør vindkraft utbygging?
 - For hva og for hvem skal vindkraft bygges?
 - Hvem skal eie vindkraften?
 - Er det grenser for utbygging?

KRONIKK

Debatten om utbygging av vindmøller i Norge har blitt så polarisert at det er vanskelig å se for seg mulige veier fremover, men det er noen diskusjoner som må løftes frem, skriver innsenderne. (Foto: Jan Kåre Ness / NTB)

Vi må diskutere hva som rettferdiggjør utbygging av vindkraft i norsk natur

KRONIKK: Er det mulig å snakke om landbasert vindkraft igjen eller er konflikten for betent?

Mikaela Vasstrøm, førsteamanuensis, Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Kjell Overvåg, professor, Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Laura Tolnov Clausen, førsteamanuensis, Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Hans Kjetil Lysgård, professor og viserektor for forskning og tverrfaglige satsinger

UNIVERSITET I AGDER

Er det mulig å snakke
om vindkraft igjen?

Kan det gjøres på andre
måter?

Hva kan vi lære av konfliktene?

- Helhetlig planlegging og demokratiske prosesser
 - Proaktiv energi- og samfunnsplanlegging
 - Hva er energiens samfunnsoppdrag og energiens felles gode?
- Energiproduksjonens kobling til bred samfunns verdiskaping og velferd
 - Hva kan vi lære av norsk energihistorie?
- Nye modeller for energi eierskap?
 - Kan fornybar energi bidra til bred lokal verdiskaping?

Nye utfordringer og nødvendige diskusjoner

- Kapabilitets rettferdighet
 - Nye krav til kommunale planressurser, kapasitet og kompetanse
 - Store selskap med kompetanse, erfaring og ressurser møter små kommuner
- Planleggings kapabilitet
 - Hvordan sikre rettferdige prosesser og utbygging?
 - Koordinering på fylkesnivå?
 - Et nasjonalt «kommunalt energikompetanselag»?

Tværministerielt reisehold skal veilede om mere solenergi og landvind

Publiceret 13-06-2023

Et fast hold af medarbejdere fra Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen er klar til at vejlede og sparre med kommunerne om udbygning af vedvarende energi på land.

Produktionen fra vedvarende energi på land skal firedobles frem mod 2030, og landet over kommer der nye solcelle- og vindmølleparker i langt større skala, end vi kender i dag. Sol- og vindkraft er det hurtigste alternativ til fossil energiforsyning, men udbygningen kan forsinkes eller helt bremses af skrivebordsarbejde og sager, der kører i pingpong mellem myndigheder og opstillere.

På tværs af tre ministerområder står Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og Plan- og Landdistriktsstyrelsen nu klar med et tværfagligt reisehold, som skal være kommunernes centrale kontaktpunkt i staten og understøtte hurtigere processer og holde tempoet oppe.

Takk for oppmerksomheten

- WINDPLAN: <https://windplan.uia.no/>
- Vasstrøm, M., Clausen, L.T., Overvåg, K., 2024, Manglene deltakelse, aksept og rettferdighet I norsk vindkraftutvikling, PLAN April 2024, <https://www.idunn.no/doi/epdf/10.18261/plan.56.1.9>
- Vasstrøm, M. Lysgård, H. K. (2024). Energy justification Legitimizing Norwegian wind power development in critical moments, Energy Research and Social Science, 110, 103442, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629624000331?dgcid=author>
- Vasstrøm, M., Lysgard, H.K. (2023) Energi, politikk og geografi i endring, In Cruickshank, J., Aasetre, J. Innføring i Samfunnsgeografi, Fagboklaget
- Vasstrøm, Mikaela, Lysgård, Hans Kjetil (2021) What shapes Norwegian wind power policy? Analysing the constructing forces of policymaking and emerging questions of energy justice. Energy Research & Social Science 77: 102089. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2214629621001821>
- Vasstrøm M. og Lysgård H. K. (2021), Drivkrefter, motkrefter og fremtidige utfordringer i norsk vindkraftpolitikk, PLAN, <https://doi.org/10.18261/ISSN1504-3045-2021-01-08>